

Хімічна промисловіс ть

Чи можна уявити сучасне життя без продукції хімічної промисловості?

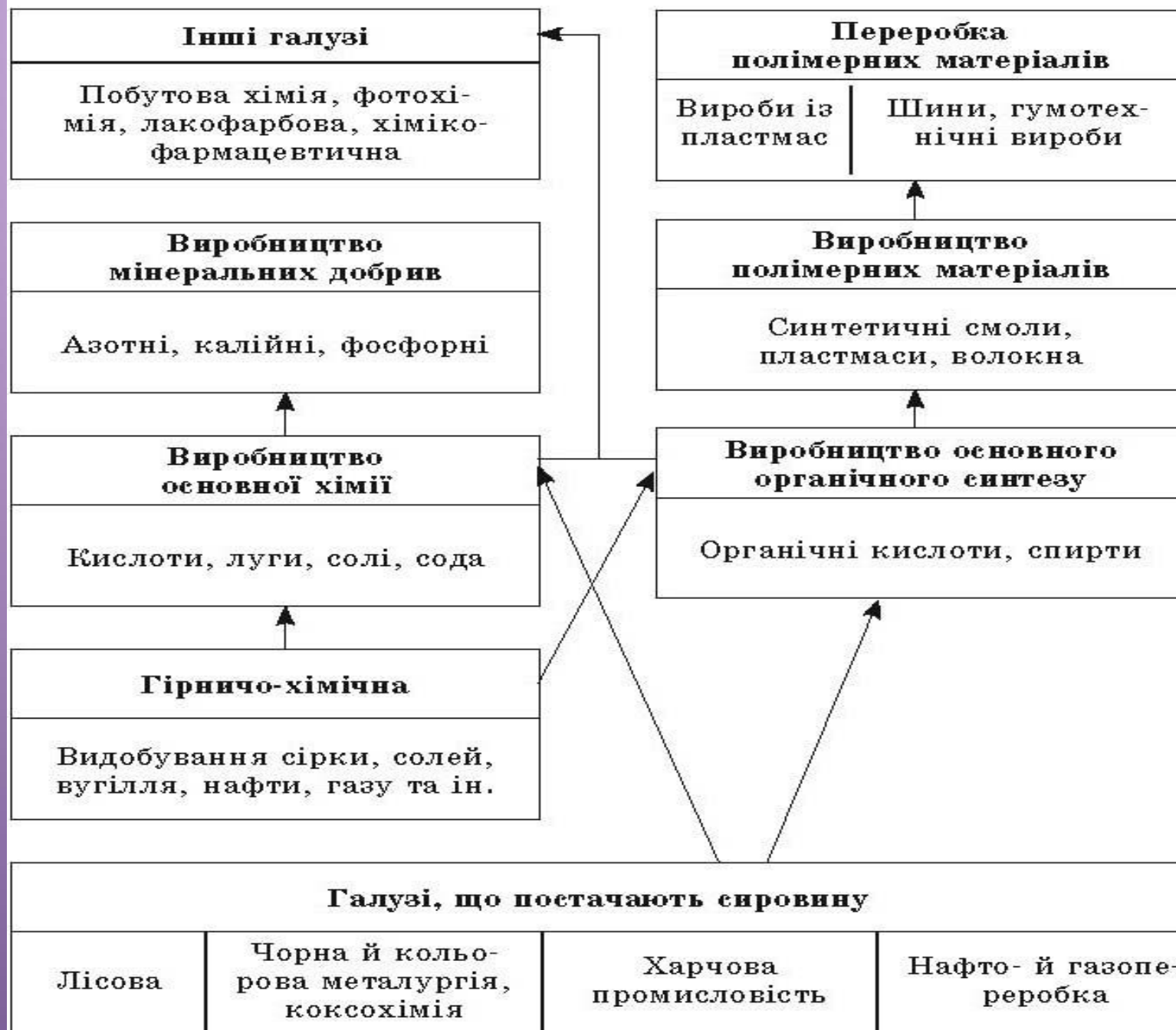
Визначте, яка продукція хімічної промисловості є у вашій оселі? Прочитайте маркувальні дані на упаковці продуктів харчування. Які засоби, вироблені хімічною промисловістю, є у вашій ванній кімнаті? З яких тканин вироблений ваш одяг? А пластикові вікна? А меблі? Що є паливом для автомобілів та автобусів? А шини транспортних засобів? Зробіть висновок, про значення хімічної промисловості.

Хімічна промисловість –

комплексна галузь, що визначає рівень НТП і забезпечує всі галузі народного господарства хімічними технологіями та матеріалами та виробляє товари масового вжитку.

- **Галузь створює нові матеріали, що перевершують за своїми якостями натуральні продукти. Матеріали використовуються в космічній техніці, будівництві, фармацевтичній, харчовій та легкій промисловості.**
- **У хімічній промисловості велика сировинна база: різноманітні корисні копалини, деревина, вода, повітря, виробничі відходи. Але основною сировиною для неї є продукти нафтопереробки, коксування вугілля, тобто спеціально підготовлена сировина.**
- **Підприємства хімічної промисловості можна будувати повсюди: настільки широкий спектр сировини. Але це недоцільно через високу енерго- та водомісткість її виробництв, а головне — через негативний вплив на екологічні**

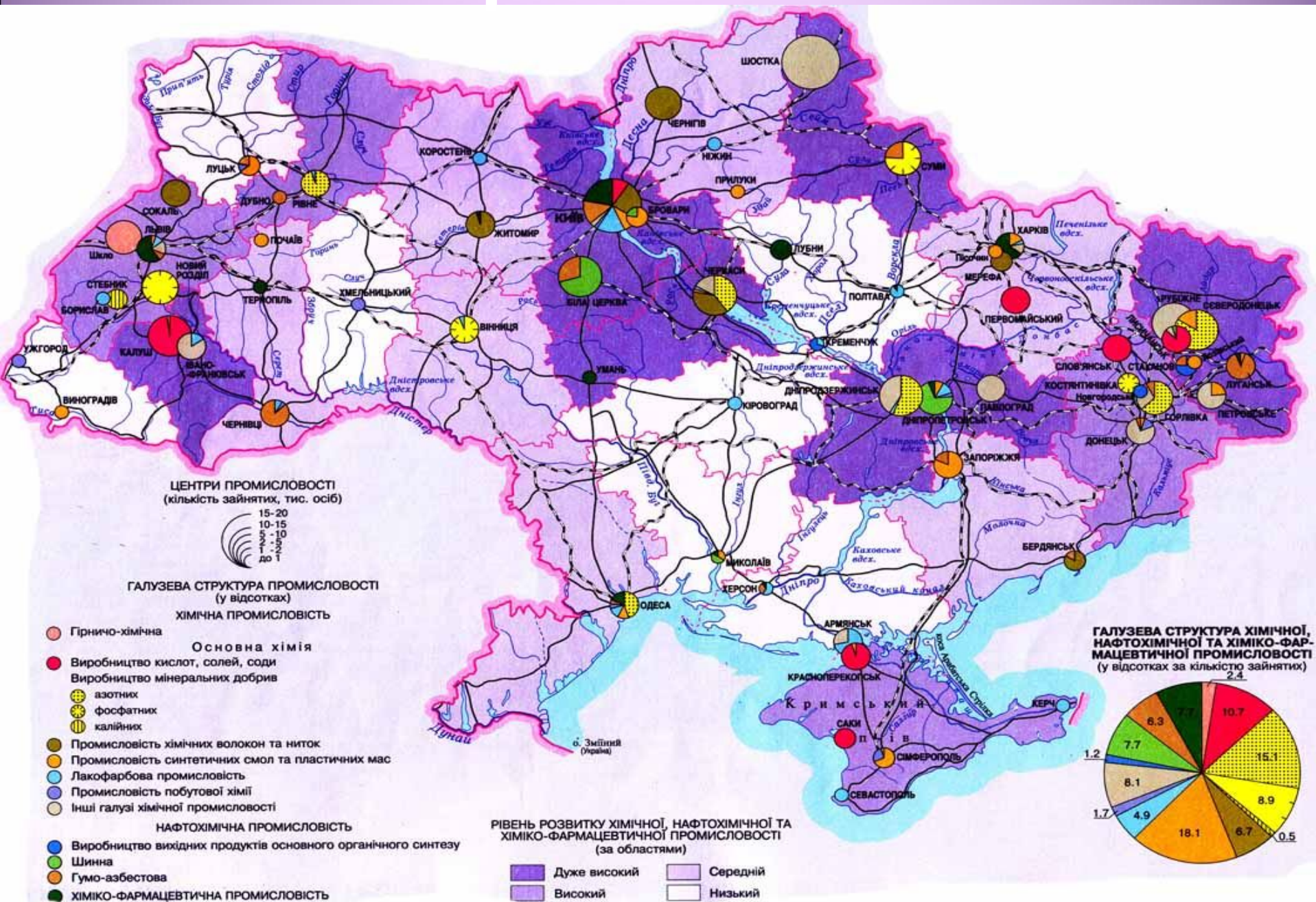
Структура хімічної промисловості України

Чинники розміщення підприємств галузі

- Споживчий чинник істотний для підприємств, що виробляють продукцію, складну для транспортування (кислоти), громіздку або ж таку, що легко пошкоджується (пластмасові вироби).
- Поблизу сировини розташовують ті виробництва, де значні витрати вихідних матеріалів і великі відходи від переробки (виробництво азотних і калійних добрив).
- Виробництво полімерних матеріалів потребує великої кількості води та електроенергії. Для виробництва 1 т хімічного волокна необхідно 5 тис. м³ води, 5–20 тис. кВт .год електроенергії.
- Екологічний чинник ураховується під час

Хімічна промисловість

Завдання. Установіть відповідність між продукцією хімічної промисловості і галузями промисловості, що використовують цю продукцію.

Мінеральні добрива й отрутохімікати

Автомобілебудування

Барвники і волокна

Транспорт

Паливо, мастила

Легка промисловість

Шини, гума, пластмаси

Сільське господарство

Завдання. 1. Якою є частка хімічної промисловості в економіці України?

Користуючись діаграмою «Галузева структура хімічної промисловості» в атласі, обчисліть частку зайнятих у гірничо-хімічній, у напівпродуктових, базових і переробних галузях. Які із цих галузей визначають науково-технічний прогрес і мають розвиватися швидкими темпами? Наскільки структура хімічної промисловості України відповідає світовим тенденціям?

Завдання.

Визначте (за наведеним прикладом) види зв'язків хімічної промисловості:

внутрішнього ланцюга (ВЛ), міжгалузеві (МГ).

Приклад

Соціогеографічний практикум

Міжнародна корпорація «Полімери» має намір побудувати нове підприємство з виробництва пластмас.

На території якої держави доцільніше це зробити?

Обґрунтуйте своє рішення.

У цій галузі для одержання одиниці продукції витрачається багато теплової та електричної енергії, води і спеціально підготовленої сировини (продукція нафтопереробки або коксохімії).

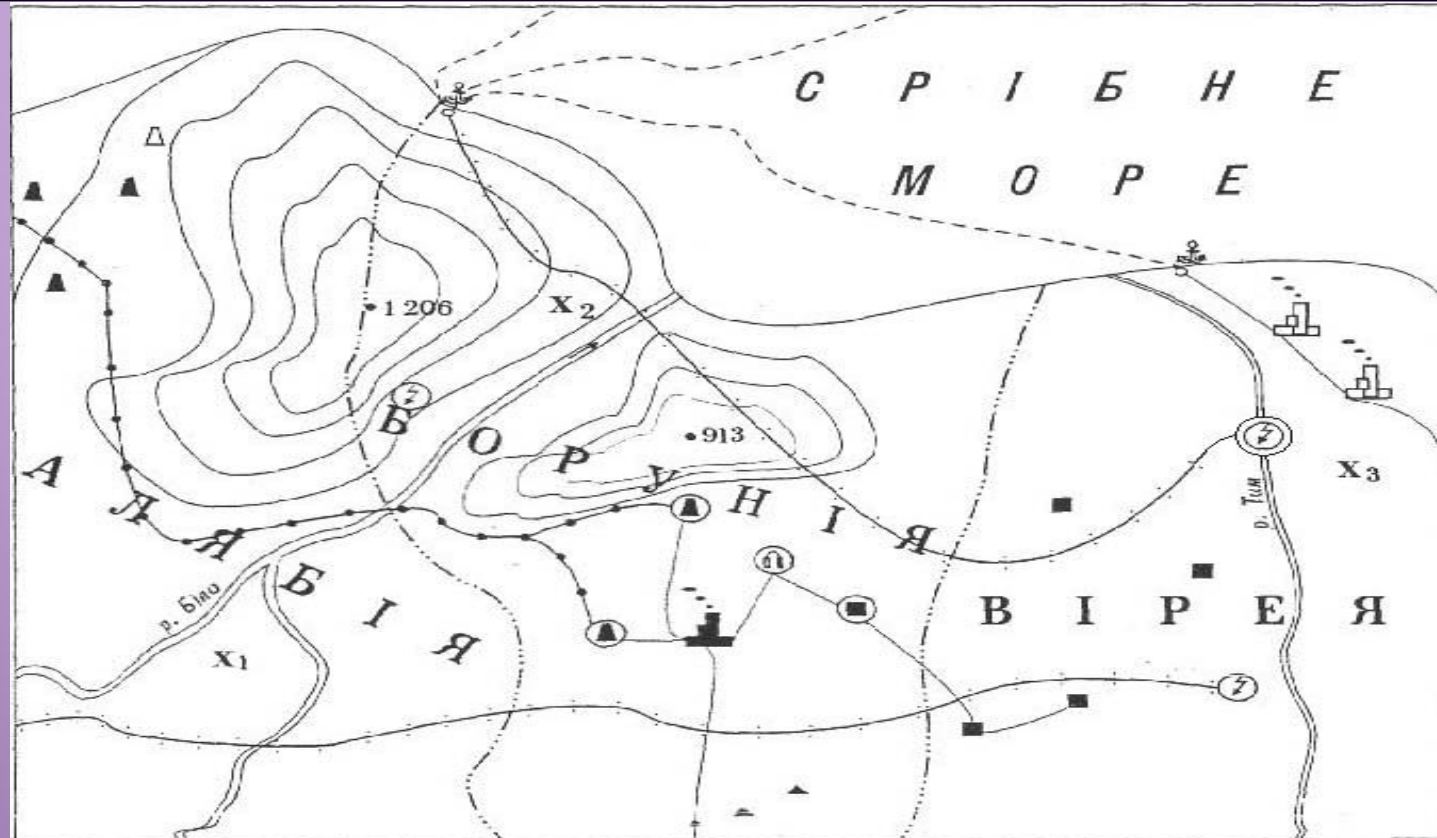
Соціогеографічний практикум Додаткові відомості

На березі океану розташовані три держави А (Алябія), Б (Борунія), В (Вірея). В Алябії високий рівень безробіття (отже, праця коштує недорого), дуже вигідні умови для інвесторів, є родовища нафти й газу. Нафту-сирець продають до сусідньої країни.

У Борунії практично відсутня сировинна база, тільки незначні запаси залізної руди і кам'яного вугілля. На цих корисних копалинах працює металургійний комбінат повного циклу, є також заводи з переробки нафти і коксохімічне підприємство. У Борунії жорстке екологічне законодавство (якщо підприємство допускає викиди понад гранично допустимі норми, то за це на нього накладають штрафні санкції, аж до

Соціогеографічний практикум Додаткові відомості

Вірея має великі запаси кам'яного вугілля, на яких працюють ТЕС. Електроенергія експортується до Алябії та Борунії. Є підприємства з переробки полімерних матеріалів, їхні потужності не завантажені. У Віреї при владі партія «зелених» (основний акцент їхньої програми — екологічна безпека). Між Алябією та Віреєю складні відносини (перша має борги за електроенергію).

Умовні позначення

	Кордони держав		Нафтопровід
	Річки, канали		Лінії електропередач
	Позначки висот над рівнем моря		Металургійні комбінати повного циклу
	• 913		Промислові підприємства
Родовища корисних копалин			Переробка кам'яного вугілля
	▲ Нафти		Нафтопереробний завод
	△ Природного газу		Коксохімія
	▲ Залізної руди		Порти
	■ Кам'яного вугілля		
	⚡ ГЕС		
	⚡ ТЕС		
		X ₁ , X ₂ , X ₃	Міста можливого розміщення підприємств

Масштаб 1 : 500 000

Домашнє завдання

Читати відповідний матеріал

Зі зв'язника: Позначте правильні відповіді (за атласом).

1. Центри виробництва хімічних волокон:

- а) Вінниця;
- б) Чернігів;
- в) Черкаси;
- г) Чернівці.

2. Центри лакофарбової промисловості, побутової хімії:

- а) Ужгород;
- б) Запоріжжя;
- в) Ніжин;
- г) Рубіжне.

Завдання. Позначте правильні відповіді (за атласом).

3. Центри виробництва азотних добрив:

- а) Сєверодонецьк;
- б) Івано-Франківськ;
- в) Ялта;
- г) Дніпродзержинськ.

4. Центри виробництва фосфатних добрив:

- а) Суми;
- б) Стебник;
- в) Вінниця;
- г) Шостка.

5. Виробництво шин, гумо-азбестових виробів, виробів із пластмас зосереджено в містах:

- а) Дніпропетровськ;
- б) Луцьк;
- в) Калуш;
- г) Біла Церква.

Презентацію створено за допомогою комп'ютерної програми ВГ «Основа» «Електронний конструктор уроку»

© ТОВ «Видавнича група "Основа"», 2011.

© Величко О. А.

Джерела:

1. Садкіна В. І.

Усі уроки географії. 9 клас. — Х.: Вид. група «Основа», 2009. — 320, [2] с.: іл., табл. — (Серія «12-річна школа»).

2. Сайти: www.belprokupi.ru

www.tc-btrus.ru

geo-tur.narod.ru

www.geoevents.ru